

U P U T E ZA IZRADU PRIJEDLOGA PRORAČUNA I FINACIJSKOG
PLANA PRORAČUNSKOG KORISNIKA OPĆINE SUKOŠAN
ZA RAZDOBLJE 2016. - 2018.

Sukošan, listopad 2015.

1. ZAKONSKI OKVIR

Sukladno Zakonu o proračunu (Narodne novine, br. 87/08,136/12 i 15/15), a na temelju Smjernica ekonomske i fiskalne politike za razdoblje 2016. - 2018. godine, Ministarstvo financija je sastavilo Upute za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, te ih dostavili svim županijama, gradovima i općinama kako bi se na temelju istih izradile upute za izradu proračuna jedinice i dostavile ih svojim proračunskim i izvanproračunskim korisnicima.

Upravni odjel općine ovim Uputama, a na temelju poznatih veličina, pokazatelja i metodologije izrade proračuna i financijskih planova, predlaže polazne veličine i rokove za izradu financijskog plana korisnika te prijedloga proračuna za 2016. godinu s projekcijama za 2017. i 2018. godinu.

Rokovi i metodologija za izradu prijedloga proračuna utvrđeni su Zakonom o proračunu i neznatno su se mijenjali u odnosu na prethodnu godinu. Pri izradi prijedloga proračuna/financijskih planova potrebno je koristiti i odredbe podzakonskih akata: Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu, Pravilnika o proračunskim klasifikacijama, te osobito *Zakona o fiskalnoj odgovornosti* (Narodne novine, br.139/10, 19/14) kojim se određuju pravila kojima se ograničava potrošnja i jača odgovornost za zakonito, namjensko i svrhovito korištenje proračunskih sredstava te jača sustav kontrola i nadzora.

Odredbe ovih propisa odnose se na proračunske i izvanproračunske korisnike.

Čelnik jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave odnosno proračunskog i izvanproračunskog korisnika odgovoran je za zakonito i pravilno planiranje i izvršavanje proračuna, odnosno financijskog plana.

Ove upute s obrascima potrebnim za izradu proračuna i financijskih planova proračunskih i izvanproračunskih korisnika objavit će se na web stranicama Općine Sukošan <http://www.opcina-sukosan.hr> - Upute za izradu proračuna i financijskog plana proračunskog korisnika Općine Sukošan za razdoblje 2016. - 2018. godine.

Na web stranici Ministarstva financija www.mfin.hr (pod Proračun/Lokalni proračuni) objavljene su Smjernice ekonomske i fiskalne politike za razdoblje 2016.-2018. godine i Upute za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje 2016.-2018. godine, sa detaljnim obrazloženjima temeljnih ekonomskih pokazatelja, metodologijom izrade proračuna i financijskih planova te odgovarajućim obrascima.

2. TEMELJNI EKONOMSKI POKAZATELJI ZA RAZDOBLJE 2016.- 2018. GOD.

2.1. Makroekonomske projekcije

Makroekonomske projekcije temelje se na dostupnim informacijama i statističkim pokazateljima objavljenim do početka srpnja 2015. godine, a u njih su, u okviru mogućnosti, ugrađene i procjene utjecaja provedenih i najavljenih mjera ekonomske politike za naredno razdoblje.

Projekcije ukazuju na **realni rast BDP-a Republike Hrvatske od 1,0% u 2016. godini**, dok se u narednom razdoblju očekuje realni rast BDP-a od **1,2% u 2017. godini**, te **1,5% u 2018. godini**.

U 2015. godini očekuje se zaustavljanje šestogodišnjeg trenda realnog smanjenja bruto domaćeg proizvoda uz blagi rast gospodarske aktivnosti od 0,4%. Rast bruto domaćeg proizvoda rezultat je pozitivnog doprinosa neto inozemne potražnje. Promatrajući pojedinačne sastavnice bruto domaćeg proizvoda s rashodovne strane, vidljivo je kako povećanje gospodarske aktivnosti u 2015. godini počiva na rastu izvoza roba i usluga u uvjetima blagog ubrzanja rasta inozemne potražnje. Blago pozitivan doprinos rastu doći će i od strane potrošnje kućanstva, pri čemu kao pozitivan utjecaj izdvajamo zakonsku izmjenu u oporezivanju dohotka. Ostale sastavnice s rashodovne strane zabilježit će negativne doprinose rastu bruto domaćeg proizvoda, pri čemu se ističe negativan doprinos uvoza roba i usluga

Projekcije najvažnijih makroekonomskih pokazatelja Republike Hrvatske date su u tablici 1.

Tablica 1. Projekcije makroekonomskih pokazatelja Republike Hrvatske

	Projekcija 2015.	Projekcija 2016.	Projekcija 2017.	Projekcija 2018.
Bruto domaći proizvod, mil. kuna	330.683	336.477	344.092	353.967
Bruto domaći proizvod, realan rast (%)	0,4	1,0	1,2	1,5
Potrošnja kućanstva	0,5	0,3	0,5	1,1
Državna potrošnja	-1,2	-1,4	-1,0	-0,6
Bruto investicije u fiksni kapital	-1,3	1,8	3,2	3,6
Izvoz roba i usluga	3,7	4,6	4,8	4,8
Uvoz roba i usluga	2,8	4,0	4,5	5,0
Indeks potrošačkih cijena % rast (%)	0,1	1,1	1,3	1,4
Stopa nezaposlenosti (ILO)	17,1	16,8	15,9	14,3

Izvor: Ministarstvo financija, DZS

2.2. Odrednice prihoda i rashoda proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Ministarstvo financija u svojim uputama nije navelo osnovne odrednice kretanja prihoda i rashoda za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave već svaka jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave izrađuje plan prihoda i rashoda uzimajući u obzir vlastite gospodarske i društvene specifičnosti, te pridržavajući se Zakona o proračunu i Zakona o fiskalnoj odgovornosti, kao i svih drugih propisa koji određuju stjecanje i raspoređivanje prihoda i primitaka, rashoda i izdataka.

2.3. Uvođenje dvojnih limita

Proračunski korisnici prilikom izrade svojih financijskih planova (kod planiranja sredstava) **moraju se pridržavati limita** iz Priloga 2. ovih uputa. Naime, izmjenama Zakona u proračunu, člankom 27. stavkom 3. točkom 4. visina financijskog plana po proračunskim korisnicima sadrži visinu financijskog plana za prethodnu godinu (2014.) i tekuću

proračunsku godinu (2015.), te visinu financijskog plana za slijedeću proračunsku godinu (2016.) i za slijedeće dvije godine, raspoređen na:

1. visinu sredstava potrebnih za provedbu postojećih programa, aktivnosti, a koje proizlaze iz trenutno važećih propisa – **LIMIT 1**,
2. visinu sredstava potrebnih za uvođenje i provedbu novih aktivnosti ili promjenu postojećih programa, odnosno aktivnosti – **LIMIT 2**.

Odobreni limiti Dječjem vrtiću Zlatna luka za 2016 godinu je 750.000,00 kn za i projekcije za 2017. 750.000,00 kn i 2018. Godinu 750.000,00 kn.

Napomena:

Programi (aktivnosti/projekti) koji se financiraju iz ostalih izvora financiranja unose se po metodologiji za unos financijskog plana iz točke 4.5. ovih Uputa, neovisno o zadanim limitima.

2.4. Uključivanje vlastitih i namjenskih prihoda i primitaka proračunskih korisnika koji nisu u sustavu riznice u proračun

Proračunski korisnici **koji nisu** uključeni u riznicu u financijskom planu trebaju **iskazati sve svoje prihode i rashode po izvorima financiranja** bez obzira na moguće uplate dijela prihoda korisnika u proračun općine ili podmirivanje dijela rashoda korisnika direktno s računa proračuna.

Navedene ustanove svoje financijske planove (do uključivanja u sustav riznice) izrađuju na obrascu iz Priloga 1. – Model prijedloga financijskog plana proračunskog korisnika, te iste dostavljaju Upravnom odjelu u roku iz točke 5.1. ovih Uputa.

3. PROCJENA PRIHODA I PRIMITAKA, RASHODA I IZDATAKA

3.1. Opće odrednice

1. Planiranje općih prihoda i primitaka -prihodi za koje nije definirana namjena korištenja planiraju se prema vlastitim procjenama iz predviđenih ekonomskih aktivnosti.

Procjena je da će opći prihodi kretati:

2016. -2,0 %,

2017. 0,2 %

2018. 1,0 %

2. Planiranje lokalnih poreza i ostalih prihoda ovisi o osnovici, broju obveznika i stopama te njihovoj naplati.

3. Zakonom je propisano da svi prihodi i primici te rashodi i izdaci moraju biti utvrđeni u proračunu te proračun mora biti uravnotežen.

4. Proračunski korisnici ne mogu se zadužiti uzimanjem kredita i zajmova bez suglasnosti osnivača.

5. Proračunski korisnici ne smiju preuzimati obveze budućih razdoblja bez suglasnosti osnivača.

3.2. Planiranje rashoda i izdataka

Rashodi i izdaci proračuna i proračunskih korisnika trebaju se zasnivati na analizi stanja rashoda i izdataka u tekućoj godini te planu osnovnih obveznih rashoda i izdataka u skladu s

realnom procjenom proračunskih prihoda i primitaka. Prilikom rasporeda prihoda i primitaka po izvorima potrebno je poštovati najprije sve zakonske obveze jedinice, zatim ugovorne obveze, te ostale obveze, a sve sukladno Programu rada za 2016. godinu.

4. METODOLOGIJA IZRADA PRORAČUNA I FINACIJSKIH PLANOVA

4.1. Izrada financijskih planova

Sukladno članku 29. Zakona o proračunu prijedlog financijskog plana sadrži:

- a) procjene prihoda iskazane po vrstama (izvorima financiranja) za razdoblje 2016. – 2018. godine
- b) plan rashoda za trogodišnje razdoblje, razvrstane prema proračunskim klasifikacijama,
- c) rezultat poslovanja (predviđani višak/manjak) prihoda,
- d) obrazloženje prijedloga financijskog plana (točka 4.4.).

Važno je istaknuti da **korisnik mora planirati sve svoje prihode i primitke , te rashode i izdatke po svim propisanim klasifikacijama .**

Bez obzira na način podmirivanja rashoda (sa računa riznice ili sa vlastitog računa) to su uvijek rashodi korisnika i kao takvi moraju biti iskazani u financijskim planovima korisnika **po izvorima financiranja**, a kasnije u njegovim knjigovodstvenim evidencijama te financijskim izvještajima.

Financijski plan mora biti uravnotežen.

4.2. Plan razvojnih programa

Kako Pravilnik kojim se propisuje sadržaj i metodologija izrade Plana razvojnih programa, te sustav praćenja njihove provedbe **nije donesen**, Upravni odjeli kod izrade Plana razvojnih **trebaju obuhvatiti sve aktivnosti/projekte i sredstva iz financijskog plana osim onih** koje se odnose na administraciju.

Novost je da od 01.01.2016. godine polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju proračuna JLP@S **sadrži i izvještaj o provedbi plana razvojnih programa.**

4.3. Izrada obrazloženja financijskog plana

Obrazloženje financijskog plana proračunskog korisnika je podloga za analiziranje rezultata (učinaka) i oblikovanje budućih ciljeva, usmjeravanje djelovanja proračunskog korisnika te osnova za utvrđivanje odgovornosti.

U skladu s člankom 30. Zakona o proračunu proračunski korisnici su dužni uz prijedlog financijskog plana izraditi i dostaviti obrazloženje prijedloga financijskog plana. Uvođenjem srednjoročnog fiskalnog okvira i programskog planiranja u skladu s najboljom europskom praksom **naglasak se stavlja na rezultate koji se postižu provedbom programa, aktivnosti i projekata, umjesto na vrstu i visinu troškova.** Time se zahtijeva preuzimanje odgovornosti za rezultate provedbe programa (i aktivnosti i projekata) od jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihovih proračunskih korisnika.

Obrazloženje prijedloga financijskog plana sadrži:

- a) sažetak djelokruga rada proračunskog korisnika,
- b) obrazložene programe,

- c) zakonske i druge podloge na kojima se zasnivaju programi,
- d) usklađene ciljeve, strategiju i programe s dokumentima dugoročnog razvoja,
- e) ishodište i pokazatelje na kojima se zasnivaju izračuni i ocjene potrebnih sredstava za provođenje programa,
- f) izvještaj o postignutim ciljevima i rezultatima temeljenim na pokazateljima uspješnosti iz nadležnosti proračunskog korisnika u prethodnoj godini,
- g) ostala obrazloženja i dokumentaciju.

Budući da se financijski plan, odnosno proračun čiji se posebni dio sastoji od financijskih planova proračunskih korisnika, **usvaja za trogodišnje razdoblje važno** je kroz obrazloženje postići da proračunski dokumenti pažljivo objašnjavaju, od godine do godine, kako su procjene proračunskih stavki i višegodišnje procjene povezane s višegodišnjim procjenama iz prethodne godine.

Dakle, odstupanja od onog što je prethodne godine projicirano za 2016. i 2017., odnosno što je već usvojeno prethodne godine ali na manje razrađenoj razini, potrebno je u ovome dijelu obrazložiti navodeći zbog čega dolazi do razlika u odnosu na projekcije dane prethodne godine.

Prilikom izrade obrazloženja **naglasak je potrebno staviti na ciljeve** koji se programima namjeravaju postići i pokazatelje uspješnosti tih ciljeva.

Obrazloženje cilja nekog programa mora odgovoriti na sljedeća pitanja:

- što se ovim programom želi postići
- kako se nastoji realizirati program
- tko je korisnik ili primatelj usluge.

Pokazatelji uspješnosti predstavljaju podlogu za mjerenje učinkovitosti provedbe programa. Dobri pokazatelji trebaju biti:

- Specifični – da zaista mjere ono što treba mjeriti,
- Mjerljivi – u pogledu kvalitete i/ili količine
- Dostupni – u okviru prihvatljivih troškova,
- Relevantni – u odnosu na definirani cilj,
- Vremenski određeni – da se definirani ciljevi izvrše u zadanom vremenskom roku

Pri definiranju pokazatelja uspješnosti mogu se koristiti dvije vrste pokazatelja:

- pokazatelj rezultata (output) i
- pokazatelj učinka (outcome).

Pokazatelj rezultata odnose se na proizvedena dobra i usluge stvorene putem različitih aktivnosti.

Pokazatelji učinka pružaju informaciju o dugoročnim rezultatima te društvenim i ekonomskim promjenama (primjerice: smanjenje nezaposlenosti, povećanje gospodarskog rasta, smanjenje onečišćenja okoliša/zraka/voda/tla, unapređenje zdravlja mladih, smanjenje zlouporaba droga) koje se postižu provedbom programa.

Upravni odjeli za proračunske korisnike iz svoje nadležnosti dužni su utvrditi bar tri jedinstvena pokazatelja rezultata/učinka.

4.3. Proračunski korisnici

Proračunski korisnik rashode i izdatke za 2016. godinu planira na razini podskupine (treća razina računskog plana), a za 2017. i 2018. godinu na razini skupine (druga razina računskog plana), s naglaskom da proračunski korisnici za svoje potrebe mogu izraditi financijske planove i na detaljnijoj razini (četvrta ili peta) ekonomske klasifikacije, **ali se**

predstavničkom tijelu na usvajanje podnosi isključivo proračun na trećoj razini ekonomske klasifikacije i to obavezno do 31. prosinca 2015. godine.

5. VREMENSKA DINAMIKA IZRADE FINACIJSKIH PLANOVA I PRORAČUNA ZA 2016.- 2018. GODINU

- 5.1. Rok za dostavu **financijskog plana proračunskog korisnika** nadležnom Upravnom odjelu **je 6.11. 2015. godine.**
- 5.2. U razdoblju od **06.11.- 11. 11. 2015.** izvršiti će se usuglašavanje zahtjeva sa procijenjenim proračunskim prihodima.
- 5.3. **Konačna izrada** Nacrta prijedloga Proračuna za 2016. , projekcija za 2017.- 2018. te Nacrt prijedloga Odluke o izvršavanju proračuna za 2016. treba biti izrađena u vremenskom razdoblju **od 11.10 – 12.11. 2015.**, zajedno sa svim ostalim obveznim planovima i dostavljena županu na prihvaćanje.

Temeljem pitanja 11. Upitnika o fiskalnoj odgovornosti i članka 37. stavka 4. Zakona o proračunu, načelnik utvrđuje prijedlog proračuna i projekcija i podnosi ih predstavničkom tijelu, na donošenje do 15. studenog tekuće godine.

6. PREUZIMANJE MATERIJALA- WEB STRANICA Općine Sukošan

Na Internet stranici Općine Sukošan, www.opcina-sukosan.hr nalaze se:

1. **Upute** za izradu prijedloga proračuna i financijskog plana proračunskog korisnika Općine Sukošan za razdoblje 2016.-2018.,
2. **Prilog 1.** - Obrasci: Financijski plan – Procjena prihoda i primitaka (Obrasci JLP(R)S FP-PiP 1 i JLP(R)S FP-PiP 2) i Financijski plan – Plan rashoda i izdataka (Obrazac JLP(R)S FP- RiI) – **za korisnike koji nisu u sustavu riznice,**
3. **Prilog 2.** - Tehničke karakteristike obrazloženja financijskog plana,
4. **Prilog 3.** – Obrazac prijedloga razvojnog projekta